

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 95 0 К 069350 23 Квлз 2
Бања Лука, 15.08.2023. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Весне Антонић и Биљане Томић као чланова вијећа, уз учешће Ање Давидовић као записничара, у кривичном предмету против осуђеног Д.Ш., због продуженог кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 347. став 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Ј.Ч. из Т., изјављеном против правоснажне пресуде Основног суда у Требињу број 95 0 К 069350 21 К од 28.10.2021. године, у сједници вијећа одржаној дана 15.08.2023. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснован захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног Д. Ш., поднијет против правоснажне пресуде Основног суда у Требињу број 95 0 К 069350 21 К од 28.10.2021. године.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Требињу број 95 0 К 069350 21 К од 28.10.2021. године, донесеном на основу споразума о признању кривице, а која је потврђена пресудом Окружног суда у Требињу број Број: 95 0 К 069350 22 Кж од 21.02.2022. године, оглашен је кривим оптужени Д.Ш., због продуженог кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 347. став 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 64/17 и 15/21– у даљем тексту: КЗ РС), за које дјело му је изречена новчана казна у износу од 4.500,00 (четири хиљаде и пет стотина) КМ, коју казну је обавезан платити у року од 1 (једног) мјесеца од дана правоснажности пресуде.

Истом пресудом, оптуженом је, на основу члана 82. КЗ РС, изречена мјера безбједности одузимања предмета и то рачуна за хотелске услуге, са појединачно наведеним бројевима и новчаним износима, док је на основу члана 83. КЗ РС у вези са чланом 386. ЗКП РС, од оптуженог одузета имовинска корист прибављена кривичним дјелом у износу од 24.834.50 КМ и 232.485,00 РСД (у противвриједности израженој у конвертибилним маркама), који износ је дужан уплатити на рачун буџета Републике Српске у року од 6 (шест) мјесеци од дана правоснажности пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Оптужени је на основу члана 99. став 4. ЗКП РС, ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка који се односе на трошкове вјештачења и судски паушал, а оштећени ЗП „ Р.ит. Г.“ а.д. Г., на основу члана 108. став 3. ЗКП РС, упућен да свој имовинскоправни захтјев може остваривати у парничном поступку.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Ј.Ч. из Т. због повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС) и повреде Кривичног Законика, с приједлогом да Врховни суд РС уважи Захтјев те преиначи правоснажну пресуду и оптуженог ослободи оптужбе да је на начин описан у изреци пресуде починио кривично дјело које му се ставља на терет, односно укине првостепену и другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање, а све примјеном одредбе члана 356. став 1. ЗКП РС.

Захтјев је са списима предмета првостепеног суда достављен на одговор републичком јавном тужиоцу у смислу одредбе члана 353. став 1. ЗКП РС.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац је оспорила основаност Захтјева и предложила да се исти одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. ЗКП РС ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног законика, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, а на наведене повреде материјалног и процесног закона се није могуће позивати у Захтјеву, ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку), док је ограничењима из става 3. искључена могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У конкретном случају поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног, правоснажна пресуда се побија по основу оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком, а исте повреде процесног и материјалног закона су истицане и у жалби браниоца осуђеног против првостепене пресуде.

Приговор повреде права на одбрану који представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКПРС, Захтјев се заснива на тврдњи да мјера одузимања имовинске користи од оптуженог није била предмет преговарања оптуженог са тужиоцем, те да прије потписивања споразума о признању кривице оптуженом није дата одговарајућа поука о његовим правима у смислу одредбе члана 12. ЗКП РС, а ни приликом разматрања закљученог споразума о признању кривице суд није у смислу одредбе члана 246. став 6. ЗКП РС провјеравао да ли је оптужени упознат о

посљедици закљученог споразума о признању кривице која се манифестује у одузимању имовинске користи прибављене кривичним дјелом. При томе се посебно апострофира да оптужени није имао браниоца у овом поступку па он као неука странка није разумио разлику између имовинскоправног захтјева и одузимања противправне имовинске користи, те да је тиме остало у сумњи да ли је до споразума о признању кривице дошло добровољно, свјесно и са разумјевањем, што је према тврдњи захтјева узроковало повреду права на одбрану.

Неоснована је тврдња Захтјева да је у поступку доношења побијане пресуде повријеђено право на одбрану оптуженог на начин да у поступку контроле споразума о признању кривице суд није утврдио да је оптужени поучен о могућој посљедици признања која се односи на одузимање имовинске користи прибављене кривичним дјелом, која чињеница је од значаја за одлуку суда о прихватању споразума и доношења побијане пресуде на темељу тог споразума.

Наиме, за прихватљивост споразума о признању кривице суд је у обавези да приликом разматрања споразума утврди да су испуњени услови предвиђени одредбом члана 246. став 6. ЗКП РС у које спада и то да је оптуженом презентована као могућа посљедица признања кривице и одузимање имовинске користи прибављене кривичним дјелом, јер под тачком а) цитирана законска одредба валидност признања условљава чињеницама да је до признања кривње дошло добровољно, свјесно и са разумјевањем, као и након упознавања са могућим посљедицама, укључујући и посљедице у вези са имовинскоправним захтјевом и трошковима кривичног поступка. Овако конципирана одредба упознавања оптуженог са могућим посљедицама признања кривице се не ограничава само на имовинскоправни захтјев и трошкове поступка (које посљедице су посебно апострофиране) него укључује и све друге законске посљедице признања кривње у које несумњиво спада и посљедица која се огледа у одузимању имовинске користи кривичним дјелом (уколико није досуђен имовинскоправни захтјев оштећеном или уколико та корист прелази висину досуђеног имовинско правног захтјева).

Слиједом наведеног за прихватање споразума о признању кривице од одлучног значаја, с аспекта оцјене да ли је оптужени свјесно и са разумјевањем могућих посљедица признања закључио споразум, је чињеница да је између осталих посљедица оптужени био свјестан и разумио да те посљедице укључују и могућност одузимања имовинске користи прибављене кривичним дјелом.

Супротно тврдњи Захтјева, из садржаја записника са рочишта одржано ради разматрања споразума о признању кривице од 25.10.2021. године, произилази да је оптужени разумио да закључење споразума о признању кривице има за посљедицу и обавезу враћања имовинске користи прибављене кривичним дјелом, када на том рочишту моли суд да га ослободи плаћања трошкова кривичног поступка образлажући да издржава шесторо дјеце, да му је супруга незапослена, а има примања од 1000,00 КМ, те тиме да ће морати вратити имовинску корист прибављену кривичним дјелом. Дакле, сасвим одређено и јасно оптужени је на том рочишту изјавио да је свјестан своје обавезе враћања имовинске користи прибављене кривичним дјелом, па тиме нема мјеста приговору Захтјева заснованом на тврдњи да је право на одбрану осуђеног повријеђено на начин што није упознат са овом посљедицом признања кривице. Ирелевантан је приговор Захтјева којим тврди да одузимање имовинске користи није било предмет преговарања са тужиоцем, јер је у питању посљедица кривичног дјела која не може бити предмет преговарања оптуженог са тужиоцем, с обзиром на императивне законске норме

у којима је садржан принцип да нико не може задржати имовинску корист прибављену кривичним дјелом, као и обавеза суда да одлуком којом је утврђено извршење кривичног дјела, по службеној дужности одузме имовинску корист прибављену кривичним дјелом под условима прописаним Кривичним закоником.

Повреда Кривичног закона је експлицитно конкретизована на повреду предвиђену у члану 312. тачка д) ЗКП РС и истицана је као жалбени основ против првостепене пресуде, тврдњом да је суд одлуком о одузимању имовинске користи прекорачио овлаштење које суд има по закону. Аргументи Захтјева наведени у прилог ове тврдње су били изнесени и у жалби браниоца осуђеног на првостепену пресуду које је другостепени суд размотрио, оцјенио неоснованим и за такву оцјену дао врло детаљне и ваљане разлоге на 4. страници у 2. и 3. пасусу, које разлоге као мјеродавно образложење прихвата и овај суд у цјелости, па се подносилац Захтјева упућује на те разлоге.

Из чињеничног описа садржаног у изреци побијане правоснажне пресуде произлази да је осуђени извршењем продуженог кривичног дјела фалсификовања исправе из члана 347. став 1. КЗ РС, прибавио за себе имовинску корист у наведеном износу, па имајући у виду да је оштећено предузеће ЗП „Р.иТ.Г.“ а.д. Г. са имовинскоправним захтјевом упућено на парницу, суд је правилно примјенио Кривични законик када је поступајући по службеној дужности (на што га обавезује одредба члана 387. став 1. ЗКП РС) одузео имовинску корист од осуђеног у смислу одредби члана 83. КЗ РС (која одредба прописује да се судском одлуком којом је утврђено извршење кривичног дјела обавезно одузима имовинска корист, као и приходи и друге користи настале из имовинске користи прибављене кривичним дјелом), па нема мјеста приговору Захтјева заснованом на тврдњи да је одлуком о одузимању имовинске користи у конкретном случају суд прекорачио овлаштење које по закону има и на тај начин починио повреду Кривичног законика из члана 312. тачка д) ЗКП РС.

Из изнијетих разлога, овај суд налази да поднесени Захтјев браниоца осуђеног није основан, јер повреде закона на које се позива подносилац Захтјева нису учињене, на што се и у одговору републичког јавног тужиоца на тај Захтјев правилно указује, ради чега је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС одлучено као у изреци, тако што је Захтјев одбијен као неоснован.

Записничар
Ања Давидовић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић